

Jásd

Településfejlesztési koncepció

Elfogadva a 101/2020.(XI. 30.) Kth. Sz. határozattal

Jásd Község Önkormányzat Polgármestere
8424 Jásd, Dózsa Gy u. 1.
Telefonszám: 88/587-820

Jásd Község Önkormányzat Polgármesterének 2020. november 30-án meghozott döntése:

101/2020.(XI. 30.) Kth. Sz. határozat

Jásd Község Önkormányzat Képviselő-testületének a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. §. (4) bekezdése szerinti Jásd Község Önkormányzat Polgármestere a vészhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020.(XI.30.) Korm.rendelettel kihirdetett vészhelyzetben a következő döntést hozza:

A Poltrade Bt. által készített JÁSD KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ 2020-2030 dokumentáció anyagát elfogadja az alábbi kiegészítéssel: 3.2.2. fejezetet bővíteni:.... A Szent kút környezetének megújítása, egyéb turisztikai fejlesztések a közelben (Avar-Sáncok, libegő stb.)..... . A koncepció alapján kéri a tervezőt, a szerződésében foglaltaknak megfelelően készítse el a település szerkezeti tervét, és a Helyi Építési Szabályzatot, illetve annak mellékletét képező szabályozási tervet.

Határidő: folyamatos

Felelős: Győry Tünde polgármester
Czaltik Éva aljegyző
Kéri Katalin főépítész

JÁSD KÖZSÉG

Településfejlesztési koncepciója

2020. december

Elfogadva a 101/2020.(XI. 30.) Kth. Sz. határozattal

Megbízó:

Jásd Község Önkormányzata
Képviseli: Győry Tünde polgármester
8424 Jásd, Dózsa Gy. u. 1.

Készítette:

Poltrade Bt. Urban Landscape Design
1096 Budapest, Telepy u. 23.
www.uld.hu

Munkaszám: ULD/01/2019

TARTALOMJEGYZÉK

1.	PREAMBULUM	3
2.	JÁSD JÖVŐKÉPE.....	4
2.1.	A településfejlesztési alapelvek rögzítése	4
2.2.	Jásd gazdasági jövőképe.....	4
2.3.	Jásd társadalmi jövőképe	5
2.4.	Jásd táji- és természeti környezetre vonatkozó jövőképe	5
2.5.	Jásd épített környezetének jövőképe.....	6
2.6.	Jásd térségi szerepének jövőképe	6
3.	A KONCEPCIÓ CÉLRENDSZERE.....	7
3.1.	A település átfogó fejlesztését szolgáló célok és részcélok meghatározása.....	7
3.1.1.	Helyi potenciálokra építő gazdaság fejlesztése, turisztika, szolgáltatás fejlesztése	7
3.1.2.	Közösségi szemlélet erősítése, hagyományait őrző modern társadalom megteremtése 11	
3.1.3.	Népességmegtartó – és vonzó képesség fejlesztése.....	12
3.1.4.	Egészségügyi és szociális intézmények fejlesztése	13
3.2.	A FEJLESZTÉSI CÉLOK ÉRTELMEZÉSE AZ EGYES TELEPÜLÉSRÉSZEKRE	14
3.2.1.	„Felsőfaluvég” területe	14
3.2.2.	A „Suttony” területe.....	15
3.2.3.	Az egykori kertek területe és a Rózsadombi terület	16
3.2.4.	Az „Alsófaluvég”	16
3.2.5.	Külterületi rész - A „löszpincék” területe	17
4.	KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ	18
4.1.	A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása	18
4.2.	A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra	18
4.2.1.	Közlekedésfejlesztés.....	18
4.2.2.	Közműfejlesztés.....	19
4.3.	Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére	20
5.	A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMONKÖVETÉSE.....	20
5.1.	A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer	20
5.2.	Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére	21

1. PREAMBULUM

Jásd község településfejlesztési koncepciója települési alapidokumentum. A fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati területfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. Hosszú távú fejlesztési döntés, amely az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 9/A. §. (1) bekezdésében foglaltakkal összhangban *"hosszú távra rendszerbe foglalja az önkormányzat településfejlesztési szándékait, ennek keretében a területi adottságok és összefüggések figyelembevételével meghatározza a település jövőképét, javaslatot tesz a helyi környezet, társadalom, gazdaság és az infrastruktúra átfogó fejlesztésére, a műszaki, az intézményi, valamint a táji, természeti és ökológiai adottságok fenntartható hasznosítására"*.

A településfejlesztési koncepció feladata olyan célrendszer kialakítása, amely hosszú távra irányt mutat a település lakosságának és vezetésének a település fejlesztésével kapcsolatos döntések meghozatalában. Elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe. Megalapozza és meghatározza a település fenntartható fejlődését: az életszínvonal növekedését, az életminőség javulását, a közösség gyarapodását, a település hagyományait a rendelkezésre álló kulturális, térbeli, táji adottságait felhasználva és nem kihasználva. A Településfejlesztési koncepció a döntési mechanizmus működtetéséhez szolgál útmutatóul, és segítséget nyújt a település egyes érdekcsoportjai, valamint a különböző szakágak közötti érdekek koordinálásához.

Jásd településfejlesztési koncepciója a 2030-ig terjedő időszakra kijelöli a község helyét a hazai és a térségi településhálózatban, bemutatja a község társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetének jövőbeni állapotát.

A koncepció készítését megelőzte a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) kormányrendelet (a továbbiakban Eljr.) 5. § (2) bekezdése szerint elkészített megalapozó vizsgálat, amely magába foglalja az örökségvédelmi hatástanulmányról szóló 68/2018. (IV.9.) Korm. rendelet 83.§ (1) bekezdés a) pontja szerinti örökségvédelmi hatástanulmány vizsgálati munkarészét is.

Jelen dokumentum a felsorolt vizsgálati munkarészek alapján került kidolgozásra és az általános célkitűzéseken túl célként tűzte ki a fejlesztési irányok megfogalmazását. A koncepció három fő fejezetre tagolódik:

- meghatározza a település gazdasági, társadalmi, táji, természeti, épített környezetére, térségi szerepére vonatkozó jövőképét,
- megfogalmazza a jövőkép eléréséhez szükséges átfogó és részcélokat, valamint
- összefoglalja a további tervezési feladatok kiinduló adatait.

2. JÁSD JÖVŐKÉPE

Jásd olyan településsé kíván válni, amely a lakosság és a befektetők számára vonzó, együttműködésre nyitott, természeti és kulturális értékeit megőrzi, feleleveníti és használja. Az állami támogatásoktól függetlenül tudja fenntartani az intézményeket, és a község működtetését, fejlesztését.

Jásd Község Önkormányzatának Képviselőtestülete az alábbi jövőképet fogalmazta meg:

„Jásd a keleti Bakony idegenforgalmi központjává válik. A turisztikai fejlesztések hatására vonzó településsé válik a helyi lakosok és betelepülők számára. Növekszik a mezőgazdasági, szolgáltatási, vállalkozási kedv. A község fejlődése hosszú távon biztosított.”

2.1. A településfejlesztési alapelvek rögzítése

A megfogalmazott célok eléréséhez a fejlesztés alapelvei:

- Ésszerű fejlesztés
- Komplex fejlesztési beavatkozás
- Fenntartható fejlődés
- Harmonikus fejlődés
- Turisztikai fejlesztés a település befogadásának mértékén belül
- Élhető környezet
- Identitástudat
- Közösségi szemlélet
- Esélyegyenlőség, minőségi oktatás

2.2. Jásd gazdasági jövőképe

- Megújuló energiatermelés alkalmazása;
- Turisztikai marketing terv alapján az öko- és bakancsoturizmus lehetőségei kihasználta, a szabadidő sport (pl. tájfutás, duatlon, kutyás sportok (canicross - kutyás terepfutás), kutyafogathajtás) és kerékpáros turizmus kedvelői körében népszerű célpont a település;
- A falusi turizmus is aktívan él –Szentkút, kéktúra, Mária- út, Bodzaház–, vonzó turisztikai célpont, megélhetést biztosít a turizmusra építő családoknak;
- A minőségi szálláshely szolgáltatások száma megnő és a családoknak biztos megélhetést nyújt;
- Fejlettek a helyi szolgáltatások;

- A szőlő- és gyümölcssterületek gondozottak és újratelepítettek;
- Az minőségi állattenyésztés és mezőgazdaság virágzik;
- A helyi termékkínálat elérhető a településen, nő az őstermelők száma;
- A településen a gazdaságilag aktív lakosság aránya az országos átlagnál jobb, a munkanélküliség alacsony;
- Önkormányzati ingatlanvagyon felmérése és hasznosítása megvalósul, esetleges értékesítésből származó bevétel a megmaradó vagyon helyreállítását, infrastrukturális fejlesztések megvalósítását szolgálja;
- Az ingatlanok ára emelkedik, egyre több a felújított, jó minőségű lakóépület.

2.3. Jásd társadalmi jövőképe

Jásd társadalma társadalmilag hatékony és egészséges, gondolkodni vágyó, aktív, tudatos:

- A település lélekszáma stagnál, vagy növekszik, lakosságvonzó képessége nő;
- A Jásdon élő és az ide érkező fiatalok lehetőséget látnak Jásdban és a környező településeken ezért itt képzelik el a jövőjüket;
- Nő az aktív korú lakosság aránya;
- A családalapítási kedv nő, mert a fiatalok egzisztenciális biztonságban élnek, köszönhetően a helyi és környező munkalehetőségeknek;
- Jásd lakosságának fizikai és mentális egészségi állapota jó;
- Jásd biztonságos település, köszönhetően a kiegyensúlyozott anyagi és szociális háttérnek;
- Alacsony a valamilyen szociális juttatásban részesülők száma;
- A civil szféra szerepe erős, az egyesületek, nemzetiségi és vallási közösségek aktívan részt vesznek a település életében;
- Szociális és egészségügyi háló kiterjedt, és jól működik. Nyugdíjasklub működik a településen.

2.4. Jásd táji- és természeti környezetre vonatkozó jövőképe

- Megvalósul a táj és a természeti értékek rehabilitációja;
- A település gondoskodik a természeti értékek helyi védelméről, értékleltárt vezet;
- A község egységes zöldfelületi rendszerrel rendelkezik;
- Táj terhelhetőségét meg nem haladó turisztikai fejlesztések valósulnak meg, előtérbe kerül a fenntartható használat;
- Természeti értékeken alapuló és a vízimalmok történetiségét magában foglaló kerékpáros és bakancsos turizmus, illetve az agroturizmus kiépül;
- Újjá éled a hagyományos legeltető gazdálkodás, állattartás;

2.5. Jásd épített környezetének jövőképe

- A hagyományos falukép és településrészek megőrzése biztosított;
- Megvalósul a helyi épített örökség védelme;
- Megvalósul a védett épületek felújítása, új funkciókkal történő bővítése;
- Folyamatos a környezettudatos lakóházak és közintézmények kialakítása;
- Az épített környezet fejlesztésének része a közterületek, közterek megújítása, akadálymentesítése, energiahatékonysági korszerűsítése;
- Az intézmények akadálymentesítése teljeskörűen megtörténik;
- Alapfokú intézmények (óvoda, iskola) folyamatos karbantartása, energetikai korszerűsítése valósul meg;
- A bencés emlékek bemutatása, kőtár létrehozása.
- Sok kijelölt, de be nem épült lakóterület helyett a valós igényeknek megfelelő fejlesztések indulnak el;
- Zöldterületi fejlesztések, egységes településképi és zöldfelületi arculat kialakítása megtörténik;
- A Szentkút környezetének rendezése, fejlesztése (mosdók) megtörténik, akadálymentes megközelítése, parkolási lehetőség biztosított;

2.6. Jásd térségi szerepének jövőképe

- Jásd a térség többi településével, városával a szociális ellátások és a képzések terén szorosabbra fűzi a kapcsolatait
- Jásd a térség egyházi és öko- turisztikai életének aktív, meghatározó szereplője.

3. A KONCEPCIÓ CÉLRENDSZERE

A Veszprém Megyei Közgyűlés 62/2013 (XII.19.) számú határozatával fogadta el a Veszprém Megyei Területfejlesztési Konceptiót. Az elfogadott anyag azóta többször is módosításra került. A koncepció Veszprém megye fejlesztésének 2020-ig tartó átfogó céljait az alábbiakban határozta meg:

- Gazdasági növekedés, a térségi potenciálokra építő, a versenyképességet fokozó gazdaságfejlesztés
- A lakosság életminősége javítása, „jól léte” biztosítása, a társadalom fejlesztése
- A térszerkezet tudatos alakítása, versenyképességet segítő szerkezetfejlesztés, a települési térségek összehangolt fejlesztése.

A megyei koncepcióban Várpalota várostérségére (ideértve Jásd közigazgatási területét is) megfogalmazott fejlesztési célokat Jásd településfejlesztési koncepciója figyelembe vette. A megyei területfejlesztési koncepció átfogó céljaihoz igazodva Jásd jövőképe az alábbi négy települési átfogó célt határozza meg:

1. Helyi potenciálokra építő gazdaság fejlesztése, turisztika, szolgáltatás fejlesztése
2. Közösségi szemlélet erősítése, hagyományait őrző modern társadalom megteremtése
3. Népeségmegtartó képesség fejlesztése
4. Egészségügyi és szociális intézmények fejlesztése

3.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok és részcélok meghatározása

A jövőképben megfogalmazott fejlesztési irányok elérése érdekében kerültek megfogalmazásra azok a 10 évet meghaladó időtávra érvényes általános és komplex hosszú távú célkitűzések, amelyek alapját képezik a közép-, illetve rövidtávú célok kijelölésének.

Jásd településfejlesztési koncepciója a hat átfogó célon belül különböző részcélokat fogalmaz meg. A részcélok az átfogó célokkal harmonizálnak, azok megvalósítását segítik.

3.1.1. Helyi potenciálokra építő gazdaság fejlesztése, turisztika, szolgáltatás fejlesztése

Jásd közigazgatási területéhez tartozó mintegy 5 km hosszú Gaja-völgy természeti szépségei és kedvező geológiai, éghajlati, vízrajzi viszonyainak köszönhetően a legősibb időktől folyamatosan lakott terület volt.

A település gazdasági szempontból önmagában gyenge adottságú. A két világháború között a mezőgazdaság, az állattenyésztés adta a jövedelmek javát az itt lakóknak. Ameddig az erdő engedte, minden területet művelés alá vettek, a teraszos művelés nyomai ma is látszanak a határban. A termelőszövetkezet 1959-ben alakult. Mivel a hegyes-dombos vidék gépesített mezőgazdasági művelésre alkalmatlan volt, a Tsz idején fejlesztés nem történt. A Tsz mellett a tanácsi központot is Cseténybe helyezték, Jásd szerep nélküli településsé vált, így gyökeres változások következtek be a térség gazdasági viszonyaiban, tulajdonviszonyaiban, az állattartás feltételeiben és tényleges helyzetében is. Alapvetően megváltoztak a foglalkozási viszonyok. A munkaképes korú lakosság jelentős hányada a mezőgazdaságból a bányászat és nehézipar különböző ágaiba ment. Az elmúlt 8-10 év folyamán viszont a bányaművelést fokozatosan felváltották a környékre betelepült külföldi tulajdonú, de magyar bejegyzésű gazdasági társaságok, amelyek a jásdi település munkaképes korú

lakossága jelentős hányadának foglalkoztatását tették lehetővé. Ehhez azonban a lakosok jelentős részének a településen kívül kell munkát vállalnia, ingáznak. Az ingázás iránya Várpalota, Mór, Veszprém, Székesfehérvár.

Jásd gazdasági potenciálja elsősorban a turisztikában keresendő. A turizmusgazdaság fejlesztése a vendégéjszakák számának növelésével érhető el, amely arányosan növeli a foglalkoztatottak számát is. A vendégéjszaka szám növelése részben a vendégszám növelésével, részben a tartózkodási idő meghosszabbításával növelhető. Az attrakciók minőségének és számosságának növelése és a marketing tevékenység erősítése elengedhetetlen.

Mint említettük Jásd életében igen jelentős szerepe volt a mezőgazdaságnak, az állattenyésztésnek. Mára a megváltozott fogyasztói szokások miatt ismét kiemelt figyelmet kell szentelni a legeltető állattenyésztésnek és a takarmánytermesztésnek. Az emberek keresik a megbízható hazai forrásból származó élelmiszereket. Másrészt a szakemberek is felismerték, hogy a biológiai sokféleség fenntartása szempontjából rendkívül fontos szerepet játszanak a legelő háziállatok által kialakított füves, illetve füves és fás mozaikos élőhelyek. Nyugat-Európában több évtizedes hagyománya van, és napjainkban is terjed a szabad tartás. A termelési költségek csökkentése, az ellenálló képesség javítása és az ökotermékek előállításának gondolata az alapja annak a gondolatnak, hogy az állattenyésztés olyan ágát támogassa a település, amely a gazdákat arra ösztönzi, hogy állataikat (pl. mangalica, angus marha) természetes környezetben, olcsó, gyakorlatias feltételekkel a szabadban tartsák.

RÉSZCÉLOK:

- 3.1.1.1. Falumegújítás / megújulás
- 3.1.1.2. Turisztikai fejlesztési irányok meghatározása
- 3.1.1.3. Gaja-patak partszakaszának rehabilitációja, fejlesztése
- 3.1.1.4. Vállalkozásbarát település
- 3.1.1.5. Legeltető állattartás felélesztése

3.1.1.1. Falumegújítás / megújulás

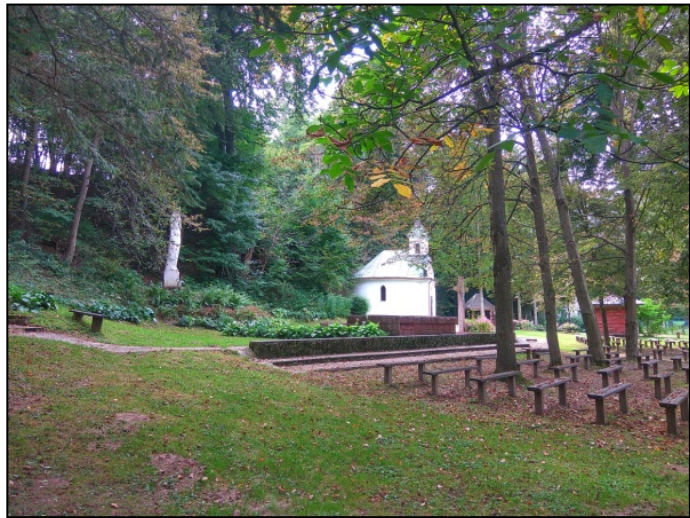
Az eredetileg egyutcás település határát az Északi-Bakony keleti részének vizeit összegyűjtő Gaja-patak völgye két részre osztja. Az egyes településrészekben változó mértékben jelentkeznek egységes építészeti stílust mutató épületek. Szerencsére még vannak olyan utcarészek, ahol a 19. század végi, 20. század eleji egységes népi építészeti stílusú házak dominálnak. A házak többsége átépült, de nagyrészt egyszintesek. Kettős falu, két faluközponttal. A templom feletti (északnyugat felé eső) falurész a Felsőfaluvég, alatta az Alsófaluvég (délkelet felé eső).

A környező településeken kialakult nagymértékű ipari üzemek távoli munkavállalóinak letelepedési lehetőségét biztosíthat a település a korábbi években kialakított lakóterületek biztosításával.

3.1.1.2. Turisztikai fejlesztési irányok meghatározása

A turizmus kiemelkedő jelentőségű Veszprém megye gazdaságában. A Balaton és a Bakony közelségének kihasználása nyújtja a lehetőséget a több települést érintő kerékpáros turizmust segítő fejlesztések kiépítéséhez. Ezek közé tartozik a Mária-út Csatka - Jásd - Bodajk - Csatka kerékpáros körút terve is, amihez a település szálláshely biztosításával, kerékpáros pihenő és magán vállalkozások által kölcsönző, szervíz szolgáltatással is kíván csatlakozni. A turizmus másik speciálisan megjeleníthető ága a lovas turizmus. A lótarás, a lovak megjelenése, a csikónevelő, kiképző központ már ma is sikeresen működik a településen.

Jásd különleges idegenforgalmi adottságokkal rendelkezik. Rendkívüli természeti adottságú település, mely a Bakony ölelésében, az Országos Kékkörön (Bakonynána-Jásd-Tés szakasz kétszer is a legszebb 10 szakasz közé választott útszakasz), valamint a Mária út - déli ágán fekszik. Az épített örökségek a vallás és ipari emlékek (Szent-kút és Kápolna, Mária kegyhely, Poós vízimalom, templom, avar sáncok, tájház, löszfajba vájt pincék, pincesor), a „Jásdiak a bodzások” hagyománya (bodzás mákos hosszú kalács, gyalogbodza lekvár egyedi termékek), valamint a több tíz éve létező virágzó falusi turizmus (11 házban 110 férőhely és további 30 férőhely egy kulcsosházban) kijelöli a település fejlesztési lehetőségeinek alapját. Kínálati oldalon még felfedezésre vár a település, hiszen számos épített és természeti látnivalóval büszkélkedhet, melyek jelentős része felújításra, bemutatásra piacra történő bevezetésre vár.

A Poós Malom, mint ipartörténeti emlékhely egész évben várja a vízimalom működése és története iránt érdeklődő látogatókat.

A Jásd-Szentkút hazánk legrégebbi ma is virágzó szent helye. Környezetében parkoló, mosdó kialakítása szintén elsődleges fejlesztési irány.

Bakonynána-Jásd-Tés Római fürdő út fejlesztése a Kék-túra egyik legszebb szakasza, mely az aktív turizmus növekedésével egyre ismertebbé válik; a Mária- utat is érintő területe miatt a zarándok turisták száma is növekszik. Az útvonalon több látnivaló is felújítást igényel, a túra szakasz ismertségének növelése szükséges.

A fenti turisztikai fejlesztésekhez szükséges szálláshelyek kialakítása, a szolgáltatások minőségének javítása, bővítése. Mindezek mellett fontos a vendégfogadásra alkalmas települési környezet kialakítása.

Jásd történetében fontos szerepet játszottak a bencések. Az örökségvédelmi hatástanulmány régészeti munkarésze kitér a Kossuth u. 47. -re, amelyet a monostor helyeként valószínűsít a kb. négyszögletű térség méreténél, helyzeténél fogva, illetve az onnan származó kőtöredékekre és a következő idézetre hivatkozva: "a ház előtti járda -, illetve útépités során előkerült fal- és csontmaradványok jelzik a kolostor és templom helyét ". Ezen történelmi helyszín megjelölése, kitérője javasolt. Így egy nagyon látványos, információgazdag túraútvonalra fűzhetők fel a mai templom - tájház - temető - útmenti kereszt/bencés kolostor helyszín- löszpincék esetleg a Récsenyi hegy római villa - Poós malom, illetve másik irány Szentkút - Márkus vára - Rubányi dűlő - középkori

faluhely. A bencés monostor kőzetanyagának és írott emlékeinek bemutatásával felerősödhetne Jásd, mint búcsújáró hely jelentősége.

3.1.1.6. Gaja patak partszakaszának rehabilitációja, fejlesztése

A Gaja-patak a Keleti-Bakony legfontosabb vízfolyása. A patak szinte végig gyönyörű, vadregényes tájon halad keresztül. Két festői szépségű szurdokvölgye ismert: a bakonyánai római fürdőnél lévő szurdoka, valamint a fehérvárcurgói Gaja-völgy is, amely több kilométer hosszan nyúlik el.

Turisztikai szempontból történő kihasználása minden szempontból fontos és lényeges. Fontos megemlíteni az egykori malmokat, mint kultúrtörténeti és gazdasági emlékeket. A Gaja-patakon egykor 9 vízimalom működött, ebből 7 db Jásd területén üzemelt. A Poósi vízimalom ma is működik, látogatható. A Tési malom ma már nem működik, helyén a Kulcsosház tábor üzemel.

Jásd község jelenlegi belterületére eső egykori és még meglévő malmok épületeinek, és környezetének hasznosítását össze kell kapcsolni a turisztikai hasznosítással. Az egykori malmok

megidézése, azok turista útvonalakra való felfűzése elősegíti az agroturizmus kiépülését. A malmok megidézésén, a kerék forgásán alapul a kistérségi együttműködésben létrejövő "Forog a kerék" tematikus turisztikai koncepció: Várpalotai Nemes-malom, a tési Szélmalom, a Poós vízi Malom, a szápári szélkerék - a fenntarthatóság és a zöld energiák jegyében, a jádsi Szűz Mária a Világ királynék temploma - az egyházi időszámítás, mint az idő kereke, a bakonyánai Gombóc Fesztivál a gasztronómiajegyében. A tematikus út hozzájárul a vendégéjszaka szám növeléséhez a községben és a desztinációban, a helyi-, térségi foglalkoztatás kiaknázásához is.

3.1.1.7. Vállalkozásbarát település

Cél a Jásdon működő vállalkozások és az önkormányzat közötti együttműködés erősítése, a munkahelyteremtés támogatása. Ennek részeként szükséges oktató programok szervezése egyes tematikákban; őstermelői és agroturisztikai szolgáltató adószám kiváltásának ösztönzése, segítése, hiszen a helyi (bio-) élelmiszerek és emléktárgyak iránt folyamatosan nő a kereslet.

3.1.1.8. Legeltető állattartás felélesztése és bio termelés

Az élőhely revitalizáció, a biológiai diverzitás szempontjából is kiemelt szerepe van a legeltető állattartásnak. Gazdasági szempontból viszont nyereségessé csak úgy tehető az ágazat, ha minőségi termék előállítására törekszik a település. Leginkább pedig a feldolgozott termékek előállításával léphet a piacra. Ugyanez igaz a szőlő- és gyümölcssterületek fenntartására is. Az önkormányzat számos hasznosítatlan lakóépülethez tartozó földterülettel rendelkezik. Kihhasználással költséget tud az csökkenteni, a településképp pedig javul. A parlagon lévő kertek, földek termékennyé tételével bio termelés elterjesztésével, a helyi gazdaságok környezetkímélő működésével; valamint a fel nem használt növények újrahasznosításával (csuhé, vesszők kézműves termékeként való felhasználása stb.) megteremthető a konyha egészséges zöldséggel való önellátása, a bevétel növekedése a lakosságnál, megő a vállalkozói kedv.

3.1.2. Közösségi szemlélet erősítése, hagyományait őrző modern társadalom megteremtése

A Gaja-patak völgye a kedvező geológiai, éghajlati, vízrajzi viszonyainak köszönhetően a legősibb időktől folyamatosan lakott terület volt. Jásd öröksége az ókortól kezdve meghatározza az itt élők hovatartozását mind lakóhelyi, mind kulturális, vallási kötődésüket tekintve.

A már feltárt történelmi, kulturális, természeti és épített örökség elemeit, illetve a település hagyományait, valamint nemzetiségi hagyományait már kisgyermek kortól meg kell ismertetni a helyiekkel.

RÉSZCÉLOK:

- 3.1.2.1. Helytörténeti, régészeti, kulturális értékek feltárásának támogatása
- 3.1.2.2. Az épített örökség értékeinek felmérése, védelmének és megújításának támogatása
- 3.1.2.3. Hagyományőrző néprajzi csoportok, együttesek tevékenységének támogatása
- 3.1.2.4. Egyházi közösségek és programok támogatása
- 3.1.2.5. Közösségi helyek fejlesztésének támogatása

3.1.2.1. Helytörténeti, régészeti, kulturális értékek feltárásának támogatása

A település gazdag régészeti örökségekben, úgy mint a település határában fellelt római villagazdaságok, Márkusvár, Árpád-kori temető, bencés monostor. A település számos útmenti kereszttel rendelkezik, ezek részletes felmérése és dokumentálása szükséges.

3.1.2.2. Az épített örökség értékeinek felmérése, védelmének és megújításának támogatása

Három védett műemléki érték és kettő műemléki környezet található Jásdon.

A településképi arculati kézikönyv és az örökségvédelmi hatástanulmány alapján az épített örökség helyi értékeinek „helyi védetté nyilvánítása” időszerű és fontos. Ezért az értékeket fel kell mérni, dokumentálni, és a felújításuk segítéseként ki kell dolgozni a finanszírozási segítség rendszerét, a kiírt pályázatokon való induláshoz pedig szakmai segítség nyújtása szükséges a magánszemélyek részére.

3.1.2.3. Hagyományőrző néprajzi csoportok, együttesek tevékenységének támogatása

A Jásdon működő bejegyzett civil szervezetek közül a Jövőnk a Falu Jásd Egyesület és a Jásdi Szlovák Pávakör tevékenységének célja a helyi kulturális örökség gyűjtése, megóvása, honismereti és helytörténeti munka támogatása, nemzeti és nemzetiségi hagyományőrzés.

Az egyesületek támogatása, továbbiak életre hívása mélyítheti a lokálpatrióta szemléletet.

3.1.2.4. Egyházi közösségek és programok támogatása

Jásdon katolikus plébánia működik. A jásdi műemlék plébániatemplom 1792-ben épült fel, a korábbi árpád-kori kolostor és templom anyagának felhasználásával. Szintén a valláshoz kapcsolódó Jásd-Szentkút, hazánk legrégebbi ma is virágzó szent helye és a műemlék plébániatemplom a helyi közösség életében meghatározó szerepet tölthet be.

3.1.3. Népségmegtartó – és vonzó képesség fejlesztése

A fiatal korosztály helyben maradását, visszatérését a munkahelyek, a megélhetés megteremtésével valamint az identitás tudat és lokálpatrióta szellemiség kialakításával érhetjük el. A családok pedig a kedvező lakhatási feltételek, az elegendő munkalehetőség és az igényes, szép lakókörnyezet miatt választják majd Jásdot.

A fejlett világ demográfiai trendje, hogy a születésszám nem éri el a halálozások számát, vagyis természetes úton nem növelhető egy település lakosság száma, ehhez új lakosok befogadása szükséges.

RÉSZCÉLOK:

- 3.1.3.1. Családbarát település kialakítása
- 3.1.3.2. Identitás tudat erősítése
- 3.1.3.3. Felnőttképzés, átképzés támogatása, munkahely teremtés
- 3.1.3.4. Településrészek arculati megjelenése

3.1.3.1. Családbarát település kialakítása

Vonzó családpolitika kialakítása, pl. kedvezményes telekár. Környezet és közlekedésbiztonság, intézményrendszer-fejlesztés.

- Települési közlekedési infrastruktúra fejlesztése a hiányzó járdaszakaszok kiépítésével, a bel- és külterületi utak felújításával
- Közműhálózatok fejlesztése
- Kerékpáros közlekedés fejlesztése
- A település zöldsávjainak, árkainak tájépítészeti tervek alapján való rehabilitációja, fejlesztése
- Lakóépületek, középületek energetikai megújítása, megújuló energiák használatának támogatása
- Sport, szabadidős, rekreációs területek, létesítmények fejlesztése

3.1.3.2. Identitás tudat erősítése

Feltétele a vallási és civil szervezetek aktív működése, a hagyományokra és örökségekre épülő helyi rendezvények szervezése, „Jásdiak a bodzások”, „Jásd a lélek energiája” „Lendületben Jásdon, a Bakonyban” brandek kialakítása.

3.1.3.3. Felnőttképzés, átképzés támogatása, munkahely teremtés

A település turisztikai attrakcióinak, szolgáltatásainak, szálláshelyeinek bővítése. A turizmushoz, vendéglátáshoz, kapcsolódóan a lakosság részére helyben felnőttképzés biztosítása. A településen működik nyugdíjasklub, az „életfogytiglani tanulás” jegyében a nyugdíjasok részére is szerveznek képzéseket (számítógépes „Nagyi” programok). A programok folyamatos működtetése, a kínálat igények szerinti megújítása a jövőben is cél.

3.1.4. Egészségügyi és szociális intézmények fejlesztése

3.1.4.1. Megelőzésre összpontosító ellátórendszer kiépítése

3.1.4.2. Az egészséges életmód preferálása

3.1.4.3. Agybarát közösség

3.1.4.4. Sport, rekreációs lehetőségek bővítése

3.1.4.5. Család és nővédelmi gondozás biztosítása

3.2. A FEJLESZTÉSI CÉLOK ÉRTELMEZÉSE AZ EGYES TELEPÜLÉSRÉSZEKRE

A koncepció a történelmi fejlődést, a kialakult hagyományokat és a települési identitás erősítését figyelembe véve - szinkronban a településképi arculati kézikönyvvel – 5 településrészt határol le.

3.2.1. „Felsőfaluvég” területe, /Kossuth u. teljes hosszban, a régi Fogadó épület – tájház- ingatlanáig/

A területe a széles Kossuth utca, amely tipikus orsós falut idéz, melynek „orsójában” a katolikus templom áll, takaros kertjével, feszülettel. A település legrégebbi része ez a terület. Korának egyértelmű bizonyítéka, hogy az első és második katonai felmérés térképén szinte ez az egyetlen utcája a településnek. Máiig megmaradt az utca szövet.

A terület falusi arculatát meg kell őrizni. A jellegzetes épülettípusok, az utcakép, a településszerkezet komoly érték az utókor számára.

Mind ezek mellett fontos feladat a településképhez hozzátartozóan a magánterületek esztétikai fejlesztése.

(forrás: Jásd TAK)

Bemutató, ismertető táblák elhelyezése a területen, melyeken az egykori települést, annak történelmét ismerhetik meg az idelátogató turisták.

A még meglévő, több régi, felújított épület új funkciót kapott, falusi szálláshely kialakítással. Felújításuk, hasznosításuk követendő. A „Felsőfaluvég” területén található a műemléki védett Római Katolikus Plébánia templom, és a szentkúti kőkereszt. Itt található a ma is működő általános iskola épülete. Az egykori fogadó épületének átalakítása megkezdődött a BODZA-ház és turisztikai központ kialakítása révén. A Bodza-ház projekt kapcsolódik a térség helyi termék programjához, nemzetközi és térségen belüli együttműködés alapja a településen és a Bakony keleti kapujánál. Térségi jelentőségű, hiszen a projekt által turisztikai vonzerőt képező természeti örökség turisztikai hasznosítására nyílik lehetőség a BODZA-HÁZ tematikus és minden igényt kielégítő megépítésével. Jásd központjában felújításra

kerülő épület ad majd helyet az interaktív szolgáltatási elemekkel rendelkező, rendezvények megtartására alkalmas nyitott és zárt helyiségeknek, melyek kialakításával a BODZA-ház a növényre építve térségi jelentőségű turista látványosságot hoz létre. Kiállítótér, galéria tekinthető meg. A bodzára építve továbbá interaktív kiállítás lesz elérhető a gasztronómia, természet, gyógyászat témakörében. Több nyelvű foglalkoztatások, rendezvények tarthatóak, interaktív bemutatókkal magyar, angol és szlovák nyelven.

A jelenlegi iskola környezetének intézményi központtá fejlesztése, eszközparkjának megújítása, energetikai korszerűsítése is kiemelt cél. Az épület tanórákon kívüli felnőttképzési helyszínként való hasznosítása térségi jelentőségű feladat, amellet, hogy a leszakadó gyerekek Tanoda jellegű, mentorok általi segítésének is helyet biztosíthat.

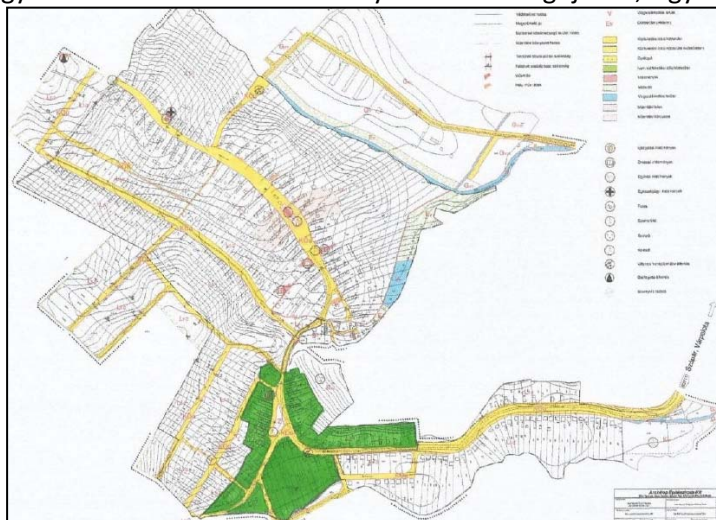
A régi iskola könyvtár, a fiatalok számára klub helyiség kialakítása tervezett.

A Felsőfaluvég, illetve a Suttony területén megvalósított kezdeményezés a helyi lakosság által felajánlott növények segítségével szépítette meg a faluház udvarát, a főteret, a buszmegállókat. Mivel a kezdeményezés megmozgatta a falu lakót, így a programot folytatni kívánja az önkormányzat.

3.2.2. A „Suttony” területe /a Kossuth utca híd utáni része, a temető alatti terület a löszpincékig; szemben a Patak utcáig; a Dózsa Gy. utca /

A „Suttonyi” rész háromszög alakú terével tulajdonképpen a mai faluközpont. Itt található az önkormányzat épülete, az élelmiszer bolt, a kocsmá, és a takarékszövetkezet épülete /végleg bezárt/. Erre a területre épült a település két buszmegállója.

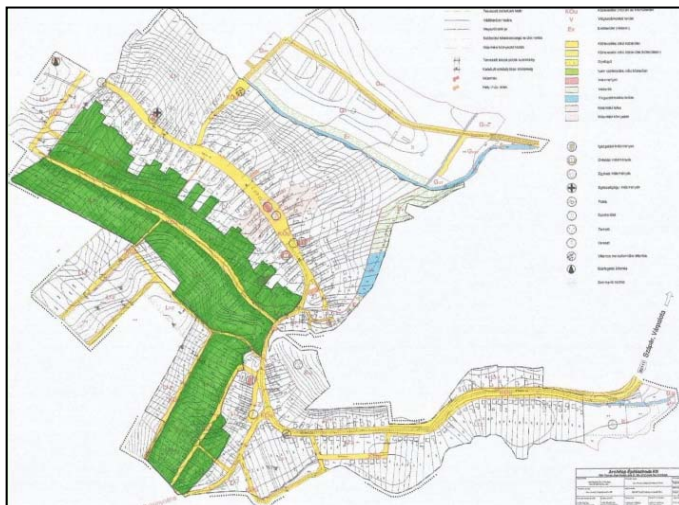
Továbbra is ez a terület marad a település központja, így rendezni kell mind a porták, mind a közterületek arculatát. Nem elhanyagolandó az a tény sem, hogy a Szent-kúthoz vezető út is innen indul. Ez a terület adja az első benyomást az ideérkezőnek, ezért a lakóingatlanok által beépített területeken a fejlesztés feladata elsősorban az ingatlanok esztétikai fejlesztése, valamint a közterületek zöldfelületének rendezése. Ezért is indult el az elmúlt évben a Dózsa György út és a Kossuth utca teresedésének rendezése, fogadó térré alakítása. A térhez kapcsolódó további fejlesztések az intézmények (Hivatal épülete) energetikai korszerűsítése. Ösztönözni szükséges a térhez kapcsolódó vendéglátóhelyek minőségi megújulását, a helyi alapanyagokra támaszkodó termékkör kialakítását. A Dózsa utcából indul a Szentkút (külterület) felé vezető zárandokút és Országos Kék turistaút a Gaja-patak völgyét követve. A Szentkút környezetének megújítása, egyéb turisztikai fejlesztések a közelben (Avar-Sáncok, libegő stb.), a megközelítést biztosító utak minőségi fejlesztése, parkolók és illemhelyek biztosítása a zárandok turizmus fellendítését szolgálja. Fontos azonban, hogy a fenti fejlesztések ne akadályozzák a község természeti környezetének, természetközeli gyepeinek, Natura 2000-es területének védelmét, megővését. Gondoskodni szükséges a természetvédelmi szempontok és célok érvényesítéséről.

(forrás: Jásd TAK)

3.2.3. Az egykori kertek területe és a Rózsadombi terület /Új utca – mindkét oldala; Rózsadomb utca/

Az Új utca a Kossuth utca dél-nyugati oldali telkeinek végében lévő egykori kertek területén alakult ki, vonalvezetése azzal párhuzamos. Tulajdonképpen egy természetes vízvezető lapos völgy. A vízvezető árkok – jobb és baloldalon - karakteresen meg is határozzák az utca arculatát. A területen egyetlen középület található, az Új utcában, a község óvodája. A fejlesztés feladata itt is elsősorban az ingatlanok esztétikai fejlesztése, valamint a közterületek zöldfelületének rendezése.

(forrás: Jásd TAK)

A település közintézményeinek, így az óvodának a karbantartása, folyamatos fejlesztése koncepcionális feladat. Jásd intézményeinek energetikai korszerűsítése (hőszigetelése, megújuló energiák hasznosítása) kiemelt feladat. A településen nyugdíjasoknak és a legkisebbeknek az országban és a világban látott jó példák alapján közösen szervezett programokkal kíván készülni az intézményein keresztül az önkormányzat. A két generáció közös foglalkozásai egyfelől serkentően hatnak az idősekre, akik a tapasztalatok szerint, aktívabbak lettek a foglalkozásoktól, ennek következtében pedig a memóriájuk is sokkal élesebbé vált és az önellátó képességük is javult. Másfelől az idősek részéről tanúsított figyelem a gyermekek szociális készségeire van jó hatással, az pedig, hogy nap mint nap szembesülnek az idősek életét meghatározó problémákkal, az öregedés jelenségére készíti fel őket.

3.2.4. Az „Alsófaluvég” / Kossuth utca a Patak utcától a Sportpályáig/

A terület beépítése jellemzően a patak felőli oldalon alakult ki. Ezen az oldalon szinte valamennyi telek beépült. Rövid szakaszon – a Patak utcából elindult a Kossuth utcával párhuzamosan egy új utcarész - A Patak utca zsákutcás része. A Kossuth utca másik oldalán lévő terület a domboldal lábánál alakult ki, ott a lakótelkek sorát a löszpincék szakítják meg. A területen középület nincs, azonban az egykori malmok még megmaradt épületei fellelhetők a területen. A Kossuth utcán tovább haladva a Sport pálya felé, illetve azt elhagyva, még két ma is álló, egykori malomépületet találunk. Telepítése mindegyiknek párhuzamos a patakmederrel.

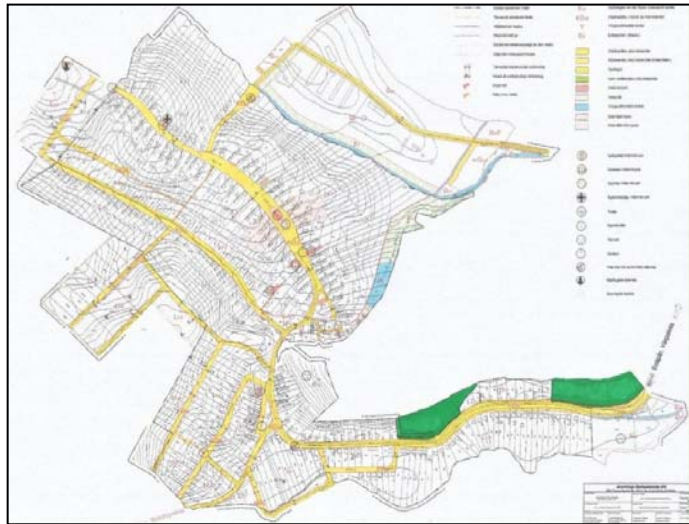

(forrás: Jásd TAK)

Cél egy összefüggő zöldfelületi rendszer létrehozása a Gaja-patak mentén. Így elengedhetetlen a Gaja partvonalának, és közvetlen környezetének rendezése, az elmúlt években szépen kialakított Sport pálya és játszótér közösségi térré történő fejlesztése, valamint a parton végig vezetett, az egykori malmokat bemutató tematikus út kiépítése.

3.2.5. Külterületi rész - A „löszpincék” területe / Kossuth u. északi oldal – külterület /

A településre érkezőt, a műút jobb oldalán, a magas löszfalba vájt pincebejáratok sora fogadja. A pincesorát néhány beépített ingatlan szakítja meg, így két telepítési részben helyezkedik el a mintegy kilencven pince. Padlószintjük a külső, csatlakozó terepszinttel azonos, boltozatlan üregpincék. Tartását a löszfal állékonysága adja. Javasoljuk a pincék helyi védelmét, bemutathatóságának kidolgozását, a környezet a rendbe tételét. Ehhez elengedhetetlen a szabályozási terven a 30 m széles útsabályozás levétele.

(forrás: Jásd TAK)

4. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

4.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása

Jelen településfejlesztési koncepcióhoz a Megalapozó vizsgálat az Eljr. 1. mellékletében előírt tartalmi követelményeknek megfelelően megalapozó vizsgálat készült, amely valamennyi olyan társadalmi, gazdasági és környezeti adatot tartalmaz, amely a településrendezési eszközök elkészítéséhez szükséges.

4.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra

A koncepció reálisan megvalósítható infrastruktúra hálózattal és a település eltartó képességének megfelelő léptékű területfelhasználással, beépítésre szánt területekkel számol. A Szentkút turisztikai fejlesztése, a löszpincék és malmok rehabilitációja, és sportpályára épülő közösségi tér fejlesztése együtt történik.

A koncepció a jelen koncepció készítésekor hatályos településszerkezeti terv területfelhasználási adatain belül a beépítésre szánt területeinek nagyságát nem kívánja növelni. A településfejlesztési koncepció a „3.2. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre” c. fejezet tartalmazza az egyes településrészek fejlesztési céljait.

4.2.1. Közlekedésfejlesztés

4.2.1.1. Közúti közlekedés

Jásd térségében a mellékúthálózaton fenntartás jellegű beavatkozások, rekonstrukciók szükségesek.

4.2.1.2. Kerékpáros közlekedés

Jásd közvetlen térségében a Veszprém Megyei Területrendezési terv térségi jelentőségű kerékpárút fejlesztést tartalmaz Várpalota-Pétfürdő-Berhida-Papkeszi Balatonfűzfő vonalon.

A település kerékpáros turizmusának élénkítését is elősegítheti a kijelölt országos és térségi jelentőségű kerékpárút hálózathoz történő bekötés, amelyen akár a kerékpáros turizmus egyik célállomásává is válhat a település.

4.2.1.3. Gyalogos közlekedés

A belterületen javasolt a gyalogosok és kerékpáros forgalmat elősegítő biztonságos közúti keresztmetszet és forgalomtechnika kialakítása. Javasolt a gyalogos utak szilárd burkolattal és megfelelő keresztmetszettel történő kiépítése, továbbá a hiányzó járdakapcsolatok kialakítása.

4.2.1.4. Parkolás

Javasolt a településen a parkolóhelyek számának felülvizsgálata különös tekintettel az intézményeknél, szolgáltató létesítményeknél, illetve a Szentkút környékén. A Szentkút környezetében a természeti területek és a zarándoklét zavarása nélkül szükséges parkoló létesítése.

4.2.2. Közműfejlesztés

A megalapozó vizsgálatok alapján az elmúlt években a lakásállomány stagnálása volt megfigyelhető, jelentős lakásállomány bővülés középtávon nem várható. A tervezett fejlesztések elsősorban a meglévő területek rendezésére, minőségi javulásra, a komfort-szint emelésére összpontosulnak. Közműellátás tekintetében a rendezési tervek módosításai számottevő közműigény-növekményt nem keletkeztetnek.

4.2.2.1. Vízellátás

A település ivóvízhálózata kiépítettnek tekinthető. Minőségi javulást az egyes ágvégek gerincvezetékekhez történő csatlakoztatása jelenthetne. Az így kialakuló körvezetékes hálózatban a pangó vizek előfordulása minimális, továbbá a kétoldali megtáplálásnak köszönhetően az oltóvíz mennyisége is növelhető, ugyan azon a tűzcsapon, amely korábban csak ágvezetéken üzemelt.

4.2.2.2. Csapadékvíz-elvezetés

A településen csak a főbb utcák mentén található nyílt medrű árok, a többi utcában a felszínre hulló csapadék az útburkolatok menti zöldsávban szivárog el. Az árok egy része burkolt medrű, egy részük pedig csak földmedrű szikkasztóárok. Az ingatlanok behajtóinál az árok áttereszekben folytatódnak. A szikkasztóárok esetében számos helyen a mederfenék feltöltődése tapasztalható, csökkentve ez által a szabad áramlás keresztmetszetét. Ezek esetében a karbantartásról szükséges gondoskodni.

A klimatikus változások miatt egyre sűrűbben lehet számítani rövid idejű, nagy intenzitású csapadékokra. A vízvezető rendszert fel kell készíteni az ilyen jellegű csapadékvizek fogadására is. A nyílt árok esetében fontos, hogy a meder, és kiváltképp a mederfenék karbantartott legyen. Ahol a beépítettség lehetővé teszi, és a meder kapacitása indokolja, ott a meder nyomvonalon belül közbenső tározó, csillapító műtárgy létesítésével a vízhozam kiegyenlítetté tehető.

A fenntarthatóság elve mentén a csapadékvíz-gazdálkodás célja a víz helyben tartása és hasznosítása, a lefolyási idő és így a talaj vízpótlásának növelése. Az említett elvek a klímaváltozás okozta megváltozott időjárási körülmények miatt az elmúlt években egyre felerősödtek. Települési szinten tervezhetünk esőkertekkel, szikkasztó árokkal, vagy akár ideiglenes tározó tavakkal is, melyek az esőzések idején előforduló kiöntéseket is képesek lennének kezelni a patak teljes szakaszán.

4.2.2.3. Szennyvíz-elvezetés

Jásd a Közép-Dunántúli Regionális Operatív Program keretében meghirdetett „Szennyvízelvezetés és kezelés fejlesztése” pályázati konstrukcióban részesült támogatásban a szennyvíz beruházási fejlesztési elképzeléséhez. Ennek köszönhetően költség- és környezetkímélő szennyvíztisztítási technológiájú telep és hozzá kapcsolódó szennyvízelvezető rendszer kiépítése valósult meg.

4.2.2.4. Megújuló energiaforrások alkalmazása, környezettudatos energiagazdálkodás

A helyi adottságok figyelembevételével javasolt a megújuló energiaforrásokból származó előnyöket kiaknázni a település energiaellátásában. Megújulók közül elsősorban a napenergia hasznosítása jelent lehetőséget. Napelemek elhelyezésére intézmények tetőszerkezetén van lehetőség, célszerű lenne ezt épületenergetikai korszerűsítéssel összekapcsolni.

Az önkormányzati intézmények esetén az energiafelhasználás csökkentése a homlokzati és fűdémeket érintő hőszigetelés, a nyílászárók cseréje, a világítási rendszer korszerűsítése, az épületgépészeti rendszerek felújítása, valamint energiamedzsent, épületfelügyeleti rendszerek kiépítése által valósulhat meg. További energia megtakarítással járhat a hővisszanyerő szellőzési

rendszer beépítése és az árnyékolástechnikai megoldások alkalmazása – utóbbival elsősorban a klimatizálási energiaigény csökkenthető. Az energetikai korszerűsítés során javasoljuk egyúttal az intézmények akadálymentesítését is.

A közvilágítás korszerűsítése a közvilágítási hálózat fénymű-szabályozásával, modern, energiatakarékos technológiák kiépítésével a teljes lakosság érdekeit szolgálja, hiszen amellett, hogy a fenntarthatóságot szolgálja, az önkormányzat kiadásainak csökkentéséhez is hozzájárul, jelentős villamosenergia-megtakarítást jelenthet. Célként fogalmazható meg a korszerű közvilágítás teljes körű kiépítése, energiabarát fejlesztése (ezen belül is kedvező fényhasznosítású fényforrások, jó hatásfokú lámpatestek telepítése).

4.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére

Jásd a településfejlesztési koncepcióval egy időben elkészítette az örökségvédelmi hatástanulmányát is. Ebből emeljük ki a településfejlesztés szempontjából kiemelten kezelendő javaslatokat.

A településen 3 objektum áll országos védelem alatt.

A régészeti, illetve az épített örökség védelmére és fenntartására vonatkozóan a 2001. évi LXIV. törvény ad iránymutatást. A jogszabályi környezettel összhangban, nevezetesen a településképi védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvénnyel, valamint az Eljr.-ben szereplő települési arculati kézikönyv és településképi rendelet készítési kötelezettséggel a helyi értékek kijelölése, valamint az ezekkel kapcsolatos előírások, illetve kötelezettségek a helyi építési szabályzattól elkülönültek. A művi és természeti értékeket egyként kezelő, a települési látvány és arculat megőrzését, fejlesztését szolgáló településképvédelmi rendeletét elkészítette az Önkormányzat, amely a Településképi Arculati Kézikönyv ajánlásain alapul. A rendelet lehatárolta a településképi szempontból jelentős területeket, illetve megállapította a helyi védelemre javasolt területeket. Helyi egyedi védettséget 12 épület esetén javasolt a rendelet.

Az Önkormányzat feladata, hogy pályázati támogatási lehetőségekre felhívja a védett, védelemre javasolt épített örökség tulajdonosainak figyelmét ezáltal segítve az épületek felújítását.

5. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMONKÖVETÉSE

5.1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer

Az önkormányzat alkalmazhat olyan eszközöket, amelyek segítik, támogatják a fejlesztési célok elérését. Ide tartozhatnak pl.:

- Szabályozási tevékenységek a településrendezési eszközök eszközrendszerével
- Szabályozási tevékenységek a településképi védelmi rendelet eszközrendszerével
- Településképi véleményezési és bejelentési eljárás, településképi kötelezés
- Települési főépítész alkalmazása
- Településfejlesztési Megállapodás/Szerződés vagy Településrendezési Szerződés

Az Európai Unió költségvetési ciklusaihoz igazodva az önkormányzat feladata, hogy a településfejlesztési koncepcióban megfogalmazott célkitűzéseket és az egyes ágazati operatív programok pályázati, forrásszerzési lehetőségeit összehangolja.

5.2. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére

A Konceptió felülvizsgálatának rendjénél az Eljr. 3.§ (1) bekezdése az irányadó: "Konceptiót, stratégiát és településrendezési eszközöket kell készíteni, ha

a) jogszabály előírja, vagy

b) a települési önkormányzat (a továbbiakban: önkormányzat) a település társadalmi, gazdasági, illetve környezeti helyzetében bekövetkezett változások, vagy új településfejlesztési szándék miatt indokoltnak tartja."

Az Önkormányzat fenti jogszabályi helyet kívánja követni a Konceptió felülvizsgálata esetén.